

Internationale Syndicale Samenwerking

2018 | Jaarverslag |

Inhoud

Edito	3
<i>Wat is de toekomst van arbeid ?.....</i>	5
Op weg naar de viering van 100 jaar IAO	5
Onze visie	5
Onze opdracht	6
<i>Hoogtepunten in 2018.....</i>	7
Het Wereld Sociaal Forum in Brazilië met onze Latijns-Amerikaanse partners.....	7
Seminarie met onze partners over de syndicale rechten in de marge van het Congres van het Federaal ABVV.....	7
Congres van het IVV in Kopenhagen en workshop over het klimaat.....	8
M&E-leertraject	9
Samenwerking met het sociaal middenveld	10
<i>Onze partnerlanden.....</i>	12
Benin.....	13
Côte d'Ivoire	14
Kenia	15
DR Congo.....	16
Rwanda	17
Cuba.....	18
Colombia	19
Peru	20
Indonesië.....	21
België	22
<i>Zuid/Zuid- en trilaterale samenwerking : onze continentale acties</i>	24
Afrika	24
Latijns-Amerika & Caraïben	26
<i>Team ISVI.....</i>	28
<i>Instanties van het ISVI.....</i>	29
De raad van Bestuur.....	29
De Algemene Vergadering.....	29

Edito

2018 was een zeer boeiend jaar voor het ISVI en zijn partners. Ondanks een moeilijke context in veel van onze partnerlanden was het tweede jaar van het programma 2017-2021 zeer succesvol voor onze partners en voor ons, zowel op het vlak van de bereikte resultaten op het terrein, de geleverde strijd als de nieuwe versterkte netwerken.

De Belgische context was echter niet altijd gemakkelijk. 2018 begon immers opnieuw met het in vraag stellen van de jaarlijkse middelen voor de niet-gouvernementele sector. In het voorjaar hebben we tot onze verrassing vernomen dat er een nieuwe hervorming van de Belgische ontwikkelingssamenwerking werd opgestart, enkele maanden vóór het einde van de legislatuur en zonder de actoren echt te raadplegen. Tot slot heeft het ontslag van de regering in december geleid tot nieuwe onzekerheden, midden in de herziening van ons Ministerieel Besluit 2017-2021. Deze context heeft opnieuw onderstreept dat voorspelbaarheid van de hulp belangrijk is om haar efficiëntie te verzekeren.

Voor de internationale vakbeweging was 2018 ook een jaar getekend door verschillende belangrijke momenten. Allereerst was er het Congres van het Federaal ABVV waaraan veel van onze partners uit het Zuiden hebben deelgenomen en waar het ISVI heeft meegewerkt aan de uitbouw van het internationale luik. Dit bood de gelegenheid de militanten te herinneren aan het belang dat wordt gehecht aan de internationale solidariteit en de bijdrage van het ISVI aan het internationale werk van het ABVV in de komende jaren. Vervolgens creëerde het Congres van het Internationaal Vakverbond op het einde van het jaar een moment van intense debatten over de in de toekomst verwachte syndicale uitdagingen. De 3 Belgische vakbonden en hun instituten voor vakbondssolidariteit kregen hier de kans om hun engagement voor het klimaat en de rechtvaardige transitie te herhalen tijdens een evenement in de marge van het Congres.

2018 was ook een intens jaar voor onze partners die elk op hun manier een moeilijke, zelfs extreem moeilijke tijd doormaken. In Latijns-Amerika werd 2018 opnieuw getekend door hard geweld tegen vakbondsmensen, milieu- en mensenrechtenactivisten (meer bepaald de vrouwen), in Centraal-Amerika, Colombia en Peru. Een somber jaar voor de vakbondsmensen en de sociale bewegingen aan de overzijde van de Atlantische Oceaan, bevestigd met de verkiezing van de extreemrechtse Bolsonaro in Brazilië eind oktober. De Afrikaanse vakbeweging heeft in 2018 te kampen gehad met heel wat moeilijkheden. In de Democratische Republiek Congo was 2018 zeer gespannen tot de Congolese burgers op 30 december eindelijk voor een nieuwe President en een nieuw Parlement konden stemmen. In Benin laaiden de sociale spanningen in 2018 ook op naar aanleiding van de sociale hervormingen opgelegd door de President van de Republiek, zonder enig overleg. Deze hervormingen betekenen een grote stap achteruit, meer bepaald op het vlak van de arbeidsrechten.

Op het moment dat de arbeidswereld grote mutaties en aanzienlijke transitie ondergaat, blijven de vaststellingen verontrustend: 300 miljoen werknemers leven in extreme armoede en 2,78 miljoen mensen sterven jaarlijks wegens arbeidsongevallen of beroepsziekten, drie vierde van de wereldbevolking geniet geen correcte sociale bescherming. Er zijn 190 miljoen werklozen in de wereld, van wie 64,8 miljoen jongeren, de vrouwen worden gemiddeld 20% minder betaald dan de mannen, bevinden zich vaker in meer precaire situaties en zijn sterk blootgesteld aan geweld.

Een harde politieke en syndicale context die enerzijds wijst op het belang van de Internationale Arbeidsorganisatie en haar normatieve rol om in te spelen op de toekomstige uitdagingen van de arbeid. En anderzijds een context die ons ook herinnert aan de nood aan internationale syndicale solidariteit in al haar vormen: samenwerkingsprogramma's, versterking van netwerken, politieke en institutionele ondersteuning.

In dit rapport zal u onze activiteiten, onze strijdpunten en die van onze partners ontdekken.

Internationale syndicale solidariteit is meer dan ooit noodzakelijk!

¹ IAO, Global Commission on the Future of Work, 'Work for a brighter future', 2019, p. 20

Wat is de toekomst van arbeid ?

Op weg naar de viering van 100 jaar IAO

In 2019 viert de Internationale Arbeidsorganisatie haar honderdjarige bestaan.

Sinds oktober 2017 buigt de 'Global Commission on the Future of Work' zich over de nood aan veranderingen waarmee de arbeidswereld wordt geconfronteerd. Het in januari 2019 gepubliceerde 'Work for a brighter future' is het resultaat van deze werkzaamheden en is het rapport dat als basis zal dienen voor de discussies en de verbintenissen van de opdrachtgevers van de IAO (regeringen, vertegenwoordigers van werknemers en van werkgevers) tijdens de Internationale Arbeidsconferentie in juni 2019.

In een context in volle omwenteling waarin nieuwe krachten de arbeidswereld omvormen en waarin de desbetreffende transities dringende vragen doen rijzen, lanceert de IAO een oproep tot een nieuw op de mens gericht sociaal contract.

Dit contract impliceert enerzijds investeren in het 'menselijk potentieel': een levenslang recht op leren erkennen, investeren in beleidsmakers en instellingen die individuen zullen begeleiden in de toekomstige arbeidstransitie, een programma opzetten voor de transformatie van gendergelijkheid en een universele sociale bescherming garanderen van de wieg tot het graf. Anderzijds moet er ook geïnvesteerd worden in de arbeidsinstellingen door een universele waarborg te creëren voor alle werknemers en werkneemsters, door de tijdsbeheersing te verbeteren via betere arbeidstijdregelingen, door de sociale dialoog te versterken en door de technologie ten dienste te stellen van waardig werk. Tot slot, herinnert de IAO eraan dat het absoluut noodzakelijk is langetermijn-investeringen aan te moedigen in de reële economie om in te spelen op de uitdagingen die worden aangekaart door dit nieuwe sociale contract².

Bijdragen aan de uitvoering en de verdediging van de Waardig Werk Agenda van de IAO en zijn 4 pijlers (waardige banen, de syndicale rechten en vrijheden verdedigen, de sociale bescherming versterken en de sociale dialoog bevorderen) vormen de rode draad in de visie en de opdracht van het ISVI.

Onze visie

Het ISVI wil in het Zuiden partnervakbonden versterken opdat ze vrij, sterk, representatief en democratisch zouden zijn, de rechten van de werknemers en werkneemsters zouden kunnen verdedigen, hun rol van tegenmacht zouden kunnen spelen en rechtvaardige, duurzame, inclusieve, democratische en solidaire samenlevingen zouden kunnen verdedigen.

In België wil het ISVI het ABVV en zijn syndicale achterban versterken opdat de militanten (m/v) zouden mobiliseren rond de Noord-Zuidthema's, zich zouden inzetten voor de internationale solidariteit, zouden strijden tegen sociale ongelijkheid in het Noorden en het Zuiden en, ten slotte, duurzame, inclusieve, democratische en solidaire samenlevingen zouden verdedigen.

² IAO, rapport van de Global Commission on the Future of Work

Onze opdracht

Het ISVI bevindt zich als instituut voor vakbondssamenwerking gesteund door het ABVV op het kruispunt van de syndicale netwerken (op alle niveaus) van het ABVV. Het instituut waakt over de capaciteitsversterking van de vakbondspartners uit het Zuiden, laat de stem horen van de werknemers (m/v) en de syndicale partners met het oog op de ontwikkeling van Noord-Zuidstrategieën van partnerschap gebaseerd op wederzijds respect en begrip en om het internationaal netwerk te versterken door samenwerkingsverbanden voor acties en een gezamenlijke dynamiek tussen militanten uit het Noorden en het Zuiden te ontwikkelen.

Voor het ISVI betekent partnership een relatie tussen gelijken gebaseerd op wederzijds respect, vertrouwen en begrip, met erkenning van en respect voor diversiteit en de verschillen in een wederzijds leerproces. De relatie is gebaseerd op een solidariteitsbenadering tussen de vakbonden die een visie en gezamenlijke waarden delen in een vakbondsnetwerk dat voortdurend in evolutie en structurering zit. Vanuit dit oogpunt vertegenwoordigt het partnerschap een participatieve vorm van samenwerking met de bedoeling de capaciteit te versterken van de partnerorganisaties van het ISVI door een beroep te doen op hun krachten en hun verantwoordelijkheden.

Hoogtepunten in 2018

2018 is het tweede jaar van het samenwerkingsprogramma van het ISVI en zijn partners. Een zeer succesvol jaar op het vlak van de internationale syndicale samenwerking.

Het Wereld Sociaal Forum in Brazilië met onze Latijns-Amerikaanse partners

Het Wereld Sociaal Forum (WSF) vond plaats van 13 tot 17 maart 2018 in Salvador de Bahia (Brazilië) en stond in het teken van 'Weerstaan is creëren, weerstaan is transformeren'. Het ISVI heeft er zijn Latijns-Amerikaanse partners uitgenodigd: het Amerikaans vakverbond (CSA), de Unitaire werknemerscentrale (CUT) en het Vakverbond voor de arbeiders in de petroleum-industrie (USO) uit Colombia, de Nationale vakbond van metaalarbeiders (SNTi) van Cuba, het algemeen verbond van werknemers van Peru

(CGTP) en de Federatie van werknemers in de bouwsector van Peru (FTCCP). Twee dagen voor het WSF heeft het ISVI een workshop georganiseerd met zijn partners over 'jongeren en de vakbond'. Iedereen kreeg zo de kans te spreken over zijn project, praktijken en de door zijn organisatie gevolgde beleidslijnen op het gebied van sensibilisering, ledenwervingcampagnes en vorming. Onze partners hebben vervolgens deelgenomen aan de activiteiten van het WSF, aan de zijde van de delegatie van het ISVI/ABVV.

Seminarie met onze partners over de syndicale rechten in de marge van het Congres van het Federaal ABVV

De dag vóór het ABVV-Congres, op 29 mei 2018, organiseerde het ISVI een workshop met zijn internationale partners rond het thema van de syndicale rechten. Naast experts van de IAO en het IVV bracht deze workshop onze interprofessionele partners samen, met name de CSA (regionale, Amerikaanse afdeling van het IVV), de CUT Colombia, de CGTP Peru, de CSA en de UNSTB van Benin, de CESTRAR uit Rwanda, de CSI Afrique en, tot slot, de CDT die de UFF vertegenwoordigde (het platform voor vakbondseenheid in de DRC).

Wij konden ook rekenen op de deelname van de CTSP uit Haïti voor een getuigenis over concrete ervaringen ter zake.

In dit seminarie was het meer bepaald de bedoeling een overzicht te geven van de klachtenmechanismen in geval van schending van syndicale rechten, zowel in de IAO als in de vakbondswereld, en in het bijzonder bij het IVV. Dankzij dit seminarie van uitwisseling Noord-Zuid-Zuid hebben we gedeelde bekommernissen en gezamenlijke problemen kunnen identificeren, maar ook perspectieven tot verbeteringen van deze mechanismen in de toekomst naar voren kunnen schuiven.

Congres van het IVV in Kopenhagen en workshop over het klimaat

Het 4^e Wereldcongres van het Internationaal Vakverbond vond plaats van 2 tot 7 december 2018 in Kopenhagen, met als thema 'Building workers' power: change the rules'. Er kwamen meer dan 1.200 vakbondsmensen uit 130 landen samen. Zij vertegenwoordigden in het totaal 207 miljoen werknemers en werkneemsters. Het ISVI heeft hieraan deelgenomen als onderdeel van de ABVV-delegatie.

Het Congres bood de kans om actief deel te nemen aan de debatten over de toekomst van de arbeidswereld en het internationaal syndicalisme en vormde de gelegenheid om veel bilaterale contacten te leggen tussen onze delegatie en delegaties van overal in de wereld, meer bepaald met partners met wie we ons programma voor ontwikkelingssamenwerking opzetten.

Tijdens dit congres waren we co-organisator van een event rond het klimaat en de rechtvaardige transitie, samen met twee andere Belgische instituten voor syndicale samenwerking: BIS-MSI en IIAV-IEOI.

Een event dat onze partners van ontwikkelings-samenwerking en andere vakbonden, aanwezig op het Congres, samenbracht. Dit event bood de gelegenheid om de goede syndicale praktijken van onze partners uit het Zuiden, maar ook in het Noorden, op het vlak van de rechtvaardige

transitie in de kijker te zetten en een debat te voeren over de verschillende reacties van de vakbonden in hun respectievelijke landen ten opzichte van de uitdaging van de klimaatverandering.

M&E-leertraject

2018 was een intens jaar op het vlak van leren **Monitoren en Evalueren** (M&E).

Allereerst hebben we de werkzaamheden rond het handboek over monitoring voor onze zuiderse partners met de externe steun van MDF voortgezet. We hebben ook onze nieuwe resultaatgerichte monitoringtool ingesteld.

2018 was bovendien het jaar van een belangrijk leerproces op het vlak van evaluatie. Met de ondersteuning van COTA hebben we verschillende workshops georganiseerd om onze sleutelprocessen te definiëren, ons beleid inzake 'resultaatgericht beheer' te verbeteren en een functioneel organigram in termen van M&E uit te werken. In 2018 heeft elk lid van het ISVI-team de kans gekregen om een vorming te volgen rond de verschillende aspecten van de evaluatie.

Via een klein intern stuurcomité hebben we ook de 'certificering', een onderzoek gepland voor 2019 door de Dienst Bijzondere Evaluatie (DGD), voorbereid. Gedurende verschillende maanden heeft een stuurcomité, samengesteld uit leden van het ISVI-team, participatief gewerkt.

2018 was ten slotte ook het jaar van de reflectie en de opstelling van onze externe mid-term evaluatie, samen met FOS en Solsoc.

Samenwerking met het sociaal middenveld

In 2018 was het ISVI ook in staat zijn netwerken en samenwerkingsverbanden met het sociaal middenveld te versterken. Het ISVI is, allereerst, lid geworden van 11.11.11, nadat het zich het jaar voordien bij CNCD had aangesloten. Wij hebben ook het Gender Charter ondertekend, dat de koepelorganisaties voor ontwikkelingssamenwerking voorstelden. Dit is geïnspireerd op het Gender Charter van de drie Belgische vakbonden. Ons partnerschap met de federaties is eveneens versterkt via gevolgde vormingen, bilaterale contacten, maar ook onze deelname aan de Raad van Bestuur van ACODEV.

In 2018 konden we onze samenwerking voortzetten met de Ngo's van het gezamenlijke programma, FOS en Sol soc. Terwijl we in 2017 een reeks mechanismen instelden voor een dialoog over en de opvolging van het gezamenlijke programma, stond 2018 in het teken van de intensifiëring van de operationele samenwerking in het Noorden maar ook in onze gezamenlijke interventielanden zoals o.m. Colombia.

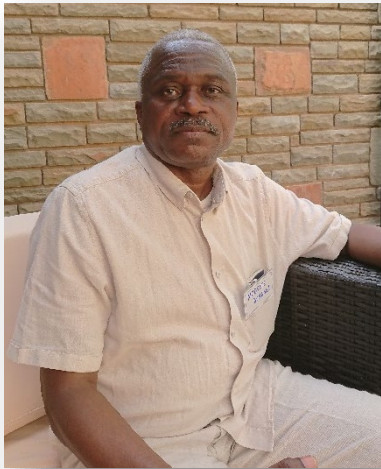
In 2018 hebben we ook onze samenwerking voortgezet met de syndicale instituten gesteund door de ACLVB en het ACV, respectievelijk met de BIS en het IIAVI. Dit zowel tijdens het evenement dat we samen hebben georganiseerd op het Congres van het IVV in Kopenhagen over klimaat, als tijdens onze structurele vergaderingen, onze deelname aan ontmoetingen van de TUDCN (netwerk voor syndicale ontwikkelingssamenwerking van het IVV) en ten slotte in de IAO.

Politieke weerslag en strategie van het netwerksyndicalisme

Het ISVI heeft zich heel erg ingezet in de verschillende netwerken om de politieke besluitvorming met betrekking tot de opbouw van meer rechtvaardige en billijke internationale betrekkingen te beïnvloeden. Het werk verricht in de Adviesraad inzake beleidscoherentie ten gunste van ontwikkeling is hier een goed voorbeeld van. In 2018 heeft deze paritair samengestelde raad met leden uit de academische wereld en het Belgische middenveld 3 adviezen geformuleerd om erover te waken dat de doelstellingen en resultaten van de Belgische ontwikkelingssamenwerking niet teniet zouden gedaan worden door ander regeringsbeleid. De aanbevelingen die we vermelden in het advies over de economische en handelsbetrekkingen van België met de Israëlische nederzettingen in de bezette Palestijnse gebieden illustreren dit zeer duidelijk.

Een ander belangrijk onderwerp waarover lang is gedebatteerd in de raad, maar ook in het Federaal Parlement, betreft het voorontwerp van wet met betrekking tot het Belgische ontwikkelingsbeleid, neergelegd door de minister van Ontwikkelingssamenwerking. Het ISVI heeft sterk bijgedragen aan de verrijking van het parlementaire debat door een reeks amendementen voor te stellen tijdens de verschillende etappes van de uitwerking van het wetsontwerp en het werd geselecteerd in de sprekerslijst voor een parlementaire hoorzitting in 2019.

Overtuigd van het gewicht dat onze partners in de schaal kunnen leggen in de maatschappelijke debatten georganiseerd in België, heeft het ISVI hier logischerwijze ook in 2018 aan bijgedragen. De voorzitter van de CDT (Confédération Démocratique du Travail) uit de DRC, een van de 3 ISVI-partners,

heeft zo deelgenomen aan een debat mede georganiseerd door de CNCD-11.11.11 en de CEC (Coopération par l'Éducation et la Culture) over de perspectieven op ontwikkeling en democratie in de DRC. Vroeger in het jaar heeft Cristóbal Silva, directeur van de vakbondsschool en het onderzoekscentrum van de USO – l'Union syndicale ouvrière du secteur pétrolier, een van de grootste leden van de CUT-Colombia – de uitdagingen inzake discriminatie in zijn land toegelicht naar aanleiding van de 10e verjaardag van de cel voor de strijd tegen discriminatie van het Waals ABVV.

Ter afronding willen we er op wijzen dat het ISVI in 2018 een filmpje heeft gemaakt waarin het Instituut op pedagogische wijze de motiveringen van zijn werk illustreert: 'een engagement voor een maatschappelijke en politieke verandering in overeenstemming met de progressieve waarden'.

Onze partnerlanden

Benin • Côte d'Ivoire • Kenia • DR Congo • Rwanda •
Cuba • Colombia • Peru • Indonesië • België

Benin

Succesverhalen versterken de actie van de vakbonden in Benin

90	Opgeleide animatoren/animatrices
522	Organisatie van 522 studiecirkels voor 5.256 deelnemers (39% vrouwen)
1.894	Opgeleide werknemers in de informele sector (67% vrouwen): stikkers/stiksters, ververs/verfsters, koopmannen en –vrouwen, bestuurders/bestuursters van moto-taxi's, wevers/weefsters, kappers/kapsters

2018 begon in een sociaal zeer gespannen klimaat. De regering-Talon heeft het in 2017 gekozen pad voortgezet om – eenzijdig en zonder overleg met de vakbonden – het stakingsrecht te beperken, de aanwerving te flexibiliseren en de RAMU (universele ziekteverzekering) te vervangen door de ARCH (verzekering ter versterking van het menselijk kapitaal), zoals voorzien.

De vakbonden waren verdeeld over de te voeren strategieën, een verdeeldheid die ook heerste tussen de UNSTB en de CSA-Bénin. De coherentie van het programma op het terrein heeft hier echter niet onder geleden en de samenwerking in het kader van het ISVI-programma heeft zelfs bijgedragen aan de normalisering van de relaties en aan het nastreven van convergentie tussen de strategieën met het oog op de parlementsverkiezingen van 2019.

Het programma speelt in op de noden die op het terrein sterk voelbaar zijn, zowel op het vlak van veiligheid en gezondheid op het werk, als van basiskennis over de arbeidsrechten en de syndicale actie, en het beheer van een onderneming in het informele circuit. De vakbonden hebben geen moeite om belangstellende deelnemers te werven voor de activiteiten op het terrein. De educatieve methode van studiecirkels wordt niet alleen aangewend om basiseducatie te verschaffen aan de werknemers en werkneemsters in Benin, maar ook om capaciteitsversterkende activiteiten aan te bieden in de sectoren van de informele economie, bijvoorbeeld inzake beheer, organisatie in coöperatieën, hygiëne, en veiligheid en gezondheid op het werk. Bovendien kunnen de vakbonden nu succesverhalen delen op het terrein, waardoor het enthousiasme voor de methode op het terrein enkel groter wordt.

Côte d'Ivoire

91 euro	Minimum maandloon
27	Aantal programma-activiteiten
2163	Aantal mensen bereikt in 2018 met het programma

De politieke context in Côte d'Ivoire veranderde het afgelopen jaar weinig. De daling van de cacaoprijs vorig jaar werd min of meer behouden. De prijs – die toen zakte van 1100 CFA (1,67 €)/kg naar 700 CFA (1,067€) /kg – steeg licht tot 750 CFA (1,14€) /kg. Deze uiterst lage prijs is onaanvaardbaar voor de cacaotelers. Daarnaast stelt zich het probleem dat veel cacaoboeren enkel de mogelijkheid hebben om hun oogst te verkopen aan illegale aankopers (*'pisteurs'*). Deze *pisteurs* hanteren nog lagere prijzen. De Ivoriaanse cacao-oogst bleef ook de afgelopen periode recordhoogtes noteren. Deze stijging in de totale productie komt de prijs natuurlijk niet ten goede. Het inzetten van kinderen op de cacaoplantages blijft een groot probleem. Soms worden zij vanuit Burkina Faso getransporteerd naar Côte d'Ivoire om daar op de plantages te werken.

Samen met ABVV HORVAL heeft het ISVI een partnerschap in Côte d'Ivoire met FEDENASAC.CI en FENSTIAA-CI. Deze laatste twee zijn de vakbonden voor de landbouwsector en de voedingsnijverheid, aangesloten bij de vakbondskoepel UGT.CI. Dit partnerschap heeft tot doel de rechten en arbeidsvoorwaarden van de werknemers en boeren in de cacaosector te verbeteren en de capaciteit van de cacao vakbonden en -coöperatieven te versterken. Dankzij extra projectfondsen van onze collega's van Mondiaal FNV konden de partnervakbonden heel wat activiteiten organiseren. Er werden 1881 cacaoboeren en werknemers uit de cacaosector gesensibiliseerd rond kinderarbeid of werknemersrechten. Daarnaast volgden 220 vakbondsleiders en leiders van cacaocoöperatieven vorming over thema's zoals vakbondsrechten, kinderarbeid en arbeidsrecht. Er werden ook uitwisselingen georganiseerd tussen vertegenwoordigers van enerzijds de cacaoboeren en anderzijds de werknemers uit de cacaofabrieken. Ten slotte werden ook terreinbezoeken en een internationale uitwisseling over de cacaoketen georganiseerd met syndicale vertegenwoordigers uit België, Nederland, Côte d'Ivoire en Ghana.

Het ledenaantal van FEDENASAC.CI en FENSTIAA-CI steeg het afgelopen jaar met meer dan 2000 leden. Ze slaagden erin om lokale monitoringcomités tegen kinderarbeid op te richten in de cacaozones en om werknemers in cacaofabrieken te overtuigen om vakbondsvertegenwoordiger te worden. Het netwerk van de partners in de sector werd versterkt en hun representativiteit werd groter. Kortom, de partners maken vooruitgang met het project en dit leidde al tot een aantal mooie resultaten.

Kenia

Ondanks economische moeilijkheden toch een mooi resultaat

7,9%	Inflatiegraad
3,4 miljoen	Aantal inwoners getroffen door de aanhoudende droogte sedert 2016
+ 250.000	Aantal nieuwe leden voor COTU dankzij (her)aansluiting Teachers Union
2.427	Aantal mensen bereikt met het programma in 2018

De gevolgen van de politieke malaise van 2017 zijn nog altijd voelbaar. Het economische leven viel stil en een herstel was aan het einde van 2018 amper merkbaar. Heel wat bedrijven sloten de deuren, andere bleven wel bestaan, maar werkten met een minimumbezetting: tijdelijke werknemers werden ontslagen, de vaste ploeg kreeg haar loon vaak met maanden vertraging uitbetaald.

COTU bleef met succes studiecirkelvormingen organiseren in de textielsector en in de plantages. In totaal werden hiermee ca. 1500 werknemers bereikt.

Ook KEWU stapte mee in het systeem van arbeidersvorming via studiecirkels. Ze opteerden ervoor de eigen trainers op te leiden. Dezen kunnen op hun beurt de training doorgeven aan de delegees, die dan de studiecirkels kunnen opstarten in hun bedrijven. Tien vormingswerkers werden getraind en de eerste studiecirkelvormingen konden einde 2018 van start gaan.

KLDTDU sloot in 2018 in totaal 318 nieuwe leden aan. Interne strubbelingen binnen de vakbond leidden er echter toe dat de werking van de vakbond en van het project in het gedrang kwam. ISVI en BTB gingen ter plaatse om de situatie met KLDTDU te onderzoeken. Er zullen in 2019 maatregelen getroffen worden om het programma verder te zetten zonder deelname van KLDTDU.

De Dock Workers Union heeft ondertussen een team van 5 getrainde juridisch assistenten, die raad kunnen geven voor de rechtszaken die de algemeen secretaris samen met een advocaat opvolgt. Op termijn moeten ze in staat zijn de dossiers voor de rechtbank voor te bereiden en een aantal zaken zelf op te volgen.

DR Congo

Mooie resultaten ondanks een wankel context in de DRC

26	Provincies (voordien 9)
3200 km	Asfaltwegen
11867	Opgeleiden door de studiecirkels op interprofessioneel niveau, van wie 1417 in de nieuwe provincies (8842 mannen, 3025 vrouwen)
1026	Werknemers (m/v) in de mijnbouw en energiesector (318 vrouwen) in 4 provincies

2018 werd nogmaals getekend door een grote instabiliteit op politiek, economisch, sociaal vlak en qua veiligheid en gezondheid. Dit heeft het projectteam er niet van weerhouden om het land te doorkruisen om vormingsteams samen te stellen, nieuwe animatoren te identificeren en te vormen, en de lokale vakbondsverantwoordelijken te informeren en te mobiliseren. Het team was echter verplicht geografische prioriteiten te bepalen in functie van de mogelijkheden en de risico's op het terrein.

De lichte vooruitgang op het vlak van de sociale dialoog in 2017 heeft jammer genoeg in 2018 niet geleid tot de uitvoering van de akkoorden gesloten op het niveau van de trilaterale sociale dialoog, of het nu het akkoord over de SMIG (gegarandeerd interprofessioneel minimumloon) voor de werknemers uit de privésector en de staatsbedrijven betreft, of de akkoorden gesloten in de Paritaire Commissie voor het openbaar ambt. Een van de prioriteiten van de UFF is de inspanningen voortzetten om een echte vooruitgang te boeken voor de werknemers (m/v) via de sociale dialoog.

De UFF blijft groeien, zowel in Kinshasa, als in de provincies. Het hoogtepunt van de gezamenlijke actie was de viering van de 'dag van de vrouw' en de 'dag van de arbeid'. De oprichting van structuren in de nieuwe provincies is niet eenvoudig, maar er is vooruitgang gemaakt in 3 nieuwe provincies (Lualaba, Kwilu en Sud-Ubangi), waar een politieke en onderwijsstructuur werd opgericht.

Via de verspreiding van 'La Voix de l'UFF' komt er communicatie tot stand met de leden over het hele grondgebied en versterkt de samenwerking tussen de 3 vakbonden.

In 2018 vond een eerste monitoringmissie plaats met de Algemene Centrale, die ter plaatse de partners heeft kunnen ontmoeten, de moeilijke omstandigheden voor het syndicale werk heeft kunnen waarnemen en kennis heeft kunnen maken met de methode van arbeiderseducatie door de studiecirkels.

Met de steun van

Wallonie - Bruxelles
International.be

Rwanda

Veiligheid en gezondheid: een permanente zorg

6,1%	Economische groei in 2018
148.979	Aantal vluchtelingen uit RDC en Burundi die in Rwanda opgevangen worden
5	Nieuwe IAO-conventies geratificeerd
179.750	Ledenaantal CESTRAR

In juni 2018 ratificeerde Rwanda vijf IAO-conventies: C144 over tripartiet overleg, C154 over collectieve onderhandelingen, C155 over veiligheid en gezondheid op het werk, C181 over privé-tewerkstellingsagentschappen en C187 die het nationaal kader schept voor veiligheid en gezondheid op het werk. Deze conventies zullen vanaf juli 2019 in werking treden.

De parlementsverkiezingen van september 2018 zijn rustig verlopen. Op de 80 zetels waren er 24 voorbehouden voor vrouwen, 2 voor jongeren en 1 voor personen met een handicap. Voor het eerst werden ook twee leden van de enige oppositiepartij verkozen.

Samen met de Algemene Centrale en de Brusselse Intergewestelijke van het ABVV heeft het ISVI een partnerschap in Rwanda met STECOMA, de vakbond voor de bouw en met STAVER en SYPEPAP, twee vakbonden in de theesector.

Voor 2018 verliep het programma zoals gepland en werden er diverse vormingen georganiseerd rond vakbondsrechten, arbeidsrechten en veiligheid en gezondheid in de twee sectoren. In totaal hebben 501 delegees, vormingswerkers en leden van de comités voor veiligheid en gezondheid vorming gekregen, 231 uit de bouwsector en 270 uit de theesector. Zowat 293 werknemers werden bereikt via gerichte sensibiliseringscampagnes rond veiligheid en gezondheid op het werk.

Het samenwerkingsakkoord tussen STECOMA en de Workforce Development Agency heeft er ook dit jaar voor gezorgd dat heel wat bouwarbeiders een certificaat behaalden. Ondertussen hebben 1.000 schrijnwerkers en 20.500 bouwvakkers hun bewijs van vakmanschap behaald. Dit is een stijging met 53%. Dankzij hun certificaat kunnen ze betere arbeidsvoorwaarden- en contracten onderhandelen.

In de theesector werden ondertussen 6 crèches opgericht, waaronder twee mobiele. Dit zijn containers, waarmee men tot aan de plantage rijdt waar de werknemers die dag aan de slag zijn.

Cuba

Het einde van Castro, een verandering?

2019	Opgeleide basisvakbondsleiders (v/m)
36.040	Gesensibiliseerde werknemers/werkneemsters
16	Seminaries georganiseerd (1 per provincie)
240	Vakbondsleiders (v/m) met vorming in veiligheid en gezondheid op het werk
4.235	Vakbondsleiders (v/m) met vorming in vakbondsactualiteit

Jaar na jaar blijft Cuba kampen met de blokkade opgelegd door de Verenigde Staten, en die sinds Trump nog is verstrengd. De gevolgen zijn talrijk voor het eiland dat zijn industrieel weefsel niet kan moderniseren, noch zijn machines en uitrusting kan herstellen. De veiligheid en gezondheid van de werknemers (m/v) lijdt hieronder, want de oude machines zijn vervuילend en gevaarlijk. In april 2018 hebben de Cubanen hun nieuwe President verkozen. Miguel Diaz Canel volgde Raúl Castro op. Hoewel er maar één kandidaat was, heeft de Staat zich toch voorbereid op de machtswissel: infosessies bij de bevolking over de verkiezingen en vooral over de nieuwe Grondwet. Volgens datzelfde schema werden alle 'terms of reference' (TOR) van alle internationale ontwikkelingssamenwerkingsprojecten geanalyseerd door alle nationale en regionale instellingen. Deze procedure heeft voor ons project 18 maanden geduurd, waarbij nog enkele maanden moeten worden toegevoegd voor de opening van een bankrekening om uiteindelijk te moeten ontdekken dat het niet mogelijk is om geld vanuit België te versturen...

SNTI, onze partner-vakbond in de metaalindustrie, heeft in deze moeilijke context toch activiteiten ontwikkeld met eigen middelen, in afwachting van het vinden van een oplossing. Uiteraard heeft SNTI keuzes moeten maken in de programmatie en hebben ze bepaalde vormingsactiviteiten voor de 'trainers van de trainers' moeten opgeven. We merken op dat SNTI vooruitgang heeft geboekt bij de collectieve onderhandelingen, de cao's heeft geactualiseerd en een loonsverhoging voor de werknemers en werkneemsters heeft verkregen.

Colombia

226 mensenrechtenverdedigers en vakbondsmensen (m/v) vermoord in 2018

10,8%	Officiële werkloosheidsgraad
42%	Werkloosheidsgraad bij de jongeren
23%	Vrouwen in de werkloosheidsgraad bij de jongeren
4%	Syndicalisatiegraad bij de bevolking
1%	Syndicalisatiegraad bij de jongeren
> 1.000.000	Meer dan een miljoen Venezolanen in Colombia sinds het begin van de crisis

De massale toestroom van Venezolanen in Colombia heeft de presidentiële verkiezingen van mei beïnvloed. De rechtse kandidaat, Iván Duque, heeft nipt de verkiezingen gewonnen van de linkse kandidaat, Gustavo Petro, door in te spelen op de angst voor terreur en dankzij de steun van de kerken.

Het uitvoeringsproces van de vredesakkoorden verloopt nog steeds langzaam en is in vele opzichten onbestaande. Het land is overgeleverd aan de multinationals, de grote bazen die flexibilisering van arbeid en beperking van de rechten voor werknemers verkrijgen. De paramilitairen maken schoon schip voor hen door elke opruiër - verdediger van mensenrechten, milieuactivist of syndicalist - te vermoorden. De vakbondsconfederatie voor werknemers, de CUT, onderhandelt, klaagt aan, betoogt en voert strijd op alle fronten.

Ons project met de jongeren, gesteund door het Vlaams ABVV, gaat verschillende uitdagingen aan: bij jongeren de interesse wekken voor het syndicalisme, ze lid maken, vorming geven en sommigen warm maken om de toekomstige leiders (m/v) te worden. We merken op dat het project in 2018 ongeveer 250 jongeren uit de voedingssector, het openbaar ambt en de supermarkten heeft gevormd. Aangezien de jongeren geen syndicaal verlof krijgen, legt CUT Jongeren zich toe op digitale vormingen.

Het project met de USO (vakverbond voor arbeiders) en de AC-ABVV blijft regionale leiders in de petroleumsector opleiden. Deze laatsten zijn erin geslaagd 5 cao's bij onderaannemers te onderhandelen. De USO heeft 1.600 nieuwe werknemers aangesloten en heeft er dankzij het project 170 gesensibiliseerd-gevormd.

Peru

Verwerpen van de corruptie

72%	Informele arbeid: 72% (Lima : 54%, in het binnenland van Peru tot 80,2%)
79%	Bouwsector
650.000	Economisch actieve bevolking in de bouwsector
18%	Werkloosheidsgraad bij de jongeren (18-25 jaar)
16%	Ambtenaren aangesloten bij een vakbond
120 / 7%	De FTCCP is opgericht in 2018, dankzij het project, 120 basiskader en 7% middenkader

In 2018 stond Peru nog steeds in rep en roer wegens de corruptiezaak *Odebrecht* die in Brazilië was gestart. President Pedro Pablo Kuczynski voelde zich verplicht ontslag te nemen. De Peruanen zijn geschokt en walgen van de omvang van de corruptie, de ongewenste intimiteiten in het Parlement, en het geweld tegen vrouwen in hun land. De regering werd vernieuwd, maar het land bleef geblokkeerd : alle grote werven lagen stil in afwachting van meer verduidelijking. Duizenden werknemers (m/v) in de bouwsector zijn werkloos en hebben geen inkomen.

Voor het algemeen vakverbond van werknemers van Peru (CGTP) en de federatie van bouwarbeiders (FTCCP) die respectievelijk de projecten leiden met het ABVV en de AC ABVV, was het een zeer moeilijk jaar, ondanks de aanwezigheid gedurende enkele maanden van een Minister van Werk die open stond voor een dialoog.

Het CGTP-project heeft onder meer 2 workshops georganiseerd voor vakbondsleiders om hen in staat te stellen zelf eenvoudige gevallen van rechtsbijstand op te lossen. Voor de FTCCP bleek het ook een moeilijk jaar te zijn. Zowat 700.000 Venezolanen kwamen het land in en werken voor de helft van het door de vakbond onderhandelde loon. De FTCCP strijdt ook voor die werknemers (m/v) en blijft de formalisering eisen van alle werknemers (m/v) van de sector en blijft zijn gewestelijke vakbondsleiders opleiden dankzij het project.

Indonesië

99 – 248 euro	Laagste en hoogste minimumloon (verschilt per district)
7.169	Aantal mensen bereikt met het project
29.408	Ledenstijging van de partnervakbonden in 2018

De textiel- en kledingsector blijft voor Indonesië een van de belangrijkste economische sectoren. Hij vertegenwoordigt 12% van het BBP. De werkgelegenheid in de sector steeg dit jaar licht met 0,13%. De lonen in de sector liggen traditioneel laag. Daar bovenop wordt in veel bedrijven via uitzonderingsmaatregelen onder het minimumloon betaald. De syndicalisatiegraad in Indonesië ligt rond de 5% tegenover 7% enkele jaren geleden. De lonen worden onderhandeld op districtsniveau met grote geografische verschillen tot gevolg. Textiel- en kledingfabrieken verhuizen hierdoor geregeld naar districten waar de loonkosten lager liggen.

Het ISVI en de BBTK hebben in 2017 een partnerschap gesloten met 3 textielvakbonden in Indonesië: SPN, Garteks en GSBI. De doelstelling van dit partnerschap is de arbeidsvoorwaarden in deze sectoren te verbeteren. In 2018 organiseerden de 3 vakbonden – onder coördinatie van IndustriALL – 97 verschillende projectactiviteiten, voornamelijk vormingen en ledenvergaderingen. De vakbondspartners maakten samen heel wat vooruitgang. Zo slaagden ze erin om in moeilijke omstandigheden (fabriekssluitingen en tegenwerking vanuit het management) een stijging van bijna 30.000 leden te verwezenlijken in 2018. Vorig jaar werd een uitgebreide mapping gemaakt van een reeks fabrieken waar de partners vakbondsafdelingen wensten op te richten. Dit jaar werd deze voorbereiding omgezet in een forse ledenstijging. Ze zorgden er ook voor dat veel meer vrouwen deelnemen aan de vormingen die ze aanbieden aan de delegees. In een aantal bedrijven konden ze het moederschapsverlof optrekken tot 14 weken. Ze lagen ook mee aan de basis van een beweging in Indonesië die het ontwerp van de IAO-conventie rond *Gender Based Violence* actief ondersteunt. Verder hebben de vakbonden gezondheid en veiligheid op het werk op de agenda geplaatst bij hun achterban.

Een concreet initiatief was de publicatie van een handboekje rond gezondheid en veiligheid voor delegees. Dit was een voorstel dat voortkwam uit de vorming en in de praktijk werd omgezet. Er werd ook een netwerk gecreëerd tussen de delegees via sociale media om met elkaar uit te wisselen over veiligheid op het werk. Kortom, 2018 mag gerust een succes genoemd worden voor dit partnerschap.

België

2018, een boeiend jaar op het vlak van internationale solidariteit

Het ISVI is zich ervan bewust dat de mentaliteit absoluut moet veranderen vooraleer de Agenda Waardig Werk overal ter wereld kan gerealiseerd worden en neemt veelvuldige initiatieven om deze ambitieuze doelstelling na te streven. In 2018 heeft het Instituut ook een waaier aan activiteiten opgezet om het ABVV in zijn geheel bewust te maken en te sensibiliseren rond de thema's van internationale solidariteit in een geglobaliseerde context en om de politieke wereld te beïnvloeden onder meer met het oog op meer samenhang tussen de verschillende beslissingen ten voordele van de rechtvaardige mondiale betrekkingen met respect voor de syndicale rechten en andere mensenrechten.

De vakbondcongressen vormen altijd unieke gelegenheden om rechtstreeks te praten met een groot aantal afgevaardigden en vakbondsleiders. In 2018 vonden er in het ABVV 5 congressen plaats, tijdens dewelke het ISVI op verschillende manieren het ruime publiek heeft kunnen sensibiliseren rond het belang van de vakbondssolidariteit voor een rechtvaardigere globalisering. Naast de aanwezigheid van onze partners die rechtstreeks tijdens de congressen getuigenis hebben afgelegd, heeft het ISVI ook zeer doelgerichte acties georganiseerd. Twee voorbeelden illustreren dit. Allereerst heeft het ISVI een seminarie georganiseerd de dag vóór het Congres van het Federaal ABVV. Het was de bedoeling de internationale mechanismen van syndicale beroepsprocedures in geval van schending van syndicale rechten en vrijheden aan te kaarten, en meer bepaald die van de IAO en de internationale vakbeweging. Via presentaties en gesprekken beoogde dit seminarie de capaciteitsversterking van de interprofessionele partners van het ISVI in het Zuiden, de internationale verantwoordelijken van Centrales en het personeel van ISVI en het ABVV in dit domein. Tweede voorbeeld: tijdens de congressen van het Federaal ABVV en van de Algemene Centrale heeft het ISVI in samenwerking met FOS en Solsoc een sensibiliseringsactie opgezet rond verdedigers (m/v) van vakbonds- en mensenrechten. Het was met name de bedoeling de congresgangers te sensibiliseren over de risico's die deze personen dagelijks nemen om onze rechten te verdedigen en onrecht in de arbeidswereld en de samenleving in haar geheel aan te klagen.

Het ISVI neemt deze gelegenheden ook steeds te baat om ontmoetingen te beleggen met basismilitanten van het ABVV, maar ook met het Belgische middenveld, indien de kans zich daartoe voordoet. Tijdens de week vóór het Congres van de Algemene Centrale heeft Cristóbal Silva, de directeur van de *Corporación Aury Sara Marrugo* (de vakbondsschool van de USO), het woord genomen tijdens een seminarie ter ere van het 10 jarig bestaan van de cel voor bestrijding van discriminatie van de CEPAG. Het ISVI heeft ook de aanwezigheid van een partner uit de DRC op het IVV-Congres in Kopenhagen aangewend om hem daarna in Brussel te laten tussenkomen in een debat mee georganiseerd door de CNCD en de CEC. Tot op vandaag is het immers zeldzaam in een debat georganiseerd door het Belgische middenveld het vakbondsstandpunt te horen op de ontwikkelingsperspectieven en de democratische kwesties van de DRC.

Tijdens het afgelopen jaar heeft het ISVI ook een reeks tools ontwikkeld waarmee het een ruim publiek kan informeren en sensibiliseren. Zoals elk jaar heeft het Instituut immers een reeks artikelen geschreven die in de syndicale pers zijn verschenen. Het was steeds de bedoeling een specifiek aspect van de internationale syndicale solidariteit bondig uiteen te zetten. Het ISVI heeft voor het eerst ook een filmpje geproduceerd dat toelaat om in 3 minuten de inhoud en de relevantie van onze acties te vatten. Tot slot, heeft onze deelname aan de herdenking van de 5 jaar van de ramp van Rana Plaza met het platform achACT ons ook in staat gesteld een veel ruimer publiek te bereiken dan onze militanten. Deze actie heeft immers veel weerklank gekregen in de traditionele media. We

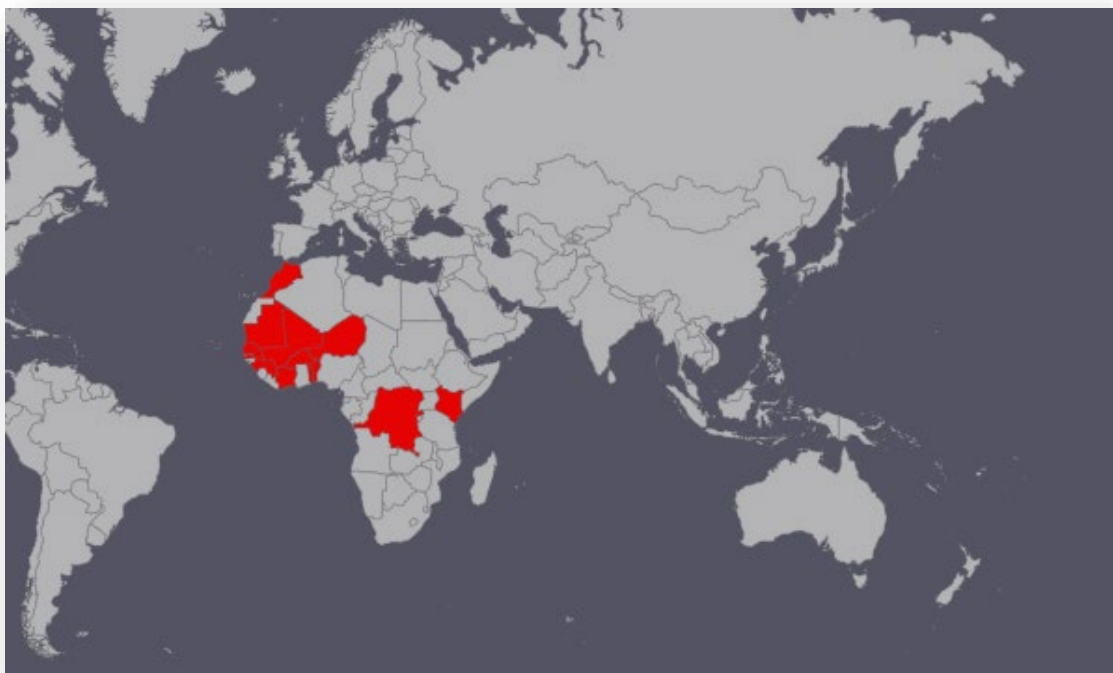
onderstrepen trouwens dat we ook de bedoeling hebben de politici te bereiken opdat België concrete maatregelen zou treffen om onze ondernemingen de rechten van de werknemers (m/v) te doen naleven op alle niveaus van de internationale productieketen van onze kleren.

Dit werk van politieke beïnvloeding voert het Instituut ook dagelijks uit via zijn bijdragen aan talrijke platformen van het sociale middenveld waaraan het actief meewerkt. Een van de opvallende zaken op dit niveau betreft ongetwijfeld onze bijdragen aan het debat over de hervorming van de wet betreffende de ontwikkelingssamenwerking en de uitnodiging van het ISVI om gehoord te worden in het federaal Parlement begin 2019.

Zuid/Zuid- en trilaterale samenwerking : onze continentale acties

Afrika

Versterkte netwerken in Afrika

Het ISVI in Afrika: Benin, Burkina Faso, Côte d'Ivoire, Guinee-Conakry, Kenia, Mali, Marokko, Mauritanië, Niger, Democratische Republiek Congo, Rwanda, Senegal, Togo.

Afrika

PANAF	Programma van arbeiderseducatie in 33 vakverbonden in 18 landen
54.569	Personen opgeleid in 2018 (> 30% vrouwen)
ATUMNET	Afrikaans syndicaal netwerk rond migratie – 5 subregionale groepen

In dit continentaal programma beogen we in de eerste plaats de identificatie en de versterking van de netwerken verbonden met het ISVI, zoals het trilaterale programma voor syndicale samenwerking PANAF of de activiteiten van ITUC Africa en OATUU. In dat kader heeft het seminarie over de internationale instrumenten van de IAO en het IVV in de marge van het ABVV-Congres in mei 2018 ons in staat gesteld nieuwe behoeften aan netwerking tussen de partners van ISVI te definiëren, zoals de behoefte om het IAB en ACTRAV te benaderen ter ondersteuning van nationaal advocacywerk of met betrekking tot de uitwisseling van ervaringen over de formalisering van de informele economie.

Voor de minder centrale thema's in ons programma, zoals de klimaatverandering en de rechtvaardige transitie, heeft de organisatie van een gezamenlijk evenement met de twee andere actoren van de Belgische syndicale samenwerking (BIS en IIAV) tijdens het IVV-Congres in Kopenhagen, ons echter in staat gesteld om deze nog onvoldoende in onze syndicale prioriteiten aanwezig zijnde thema's aan te kaarten.

3 landenprogramma's versterken het Pan-Afrikaanse programma van syndicale samenwerking voor de arbeiderseducatie via de studiecirkels 'PANAF': de DRC, Benin en Kenia, wat rechtstreeks heeft bijgedragen aan de resultaten van dit ruimere programma. 2018 was officieel het jaar van de dertigste verjaardag van dit programma, maar moeilijkheden om de agenda's op elkaar af te stemmen hebben ertoe geleid dat de viering van deze verjaardag werd uitgesteld.

Op het niveau van ITUC Africa maakt het netwerk ATUMNET (African Trade Union Migration Network) het mogelijk om de nationale vakbonden rond migratie te sensibiliseren, te mobiliseren en te organiseren. Het ISVI-programma ondersteunt specifiek de Franstalige landengroep van West-Afrika. Het thema migratie was in 2018 brandend actueel, met in december als hoogtepunt de Wereldconferentie over de 'Global Compact for Migration' (GMC). Het project Migratie viel net goed om de debatten en de syndicale standpunten ter zake te stofferen. De alomtegenwoordigheid van het thema in de nationale discussies heeft de belangstelling gewekt van aangesloten nationale vakbonden, met een verrijking van de debatten en een opening om concrete acties op het terrein op te zetten tot gevolg, meestal in samenwerking met middenveldorganisaties, met het oog op de samenhang tussen de rechten van werknemers en mensenrechten.

Naast nationale activiteiten in Guinee Conakry, in Senegal, in Burkina Faso, in Benin en in Niger, hebben de vakbonden van de 10 landen voor de implementatie van het programma deelgenomen aan de continentale vergadering van het netwerk Atumnet in Nigeria. ITUC Africa heeft het netwerk bovendien verzocht een internationaal seminarie te organiseren en te leiden in de marge van de Conferentie GMC in Marrakesh en heeft met 3 focuspersonen deelgenomen aan het Wereld Sociaal Forum in Salvador de Bahia in Brazilië. Deze samenhang tussen het internationale werk en een regionale coördinatie heeft ITUC Africa op de voorgrond van de internationale onderhandelingen gebracht met betrekking tot de overdraagbaarheid van de rechten van sociale bescherming op het niveau van de Afrikaanse Unie en haar economische subregio's.

Latijns-Amerika & Caraïben

De miserie van de jongeren

Colombia
Costa Rica
Cuba
Dominicaanse
Republiek
Ecuador
El Salvador
Honduras
Nicaragua
Peru

Het continent met de grootste ongelijkheid en het meeste geweld ter wereld

10% Deel van de bevolking in extreme armoede

2% Syndicalisatiegraad

20% Meer dan 1 op 5 jongeren vindt geen werk

Percentage jongeren in de informele economie. In de Andes-regio loopt dit op tot 62,4%.

38,9% Het gebrek aan toekomstperspectief voor de jeugd drijft de geweldcijfers op.

Migratie

2018 was een moeilijk jaar voor Latijns-Amerika. De 'corruptie-tsunami' ontstaan in Brazilië met de zaak Odebrecht bleef het continent door elkaar schudden. Presidenten of voormalige presidenten belandden in de gevangenis, zoals in Peru, een andere werd eenvoudig afgescheept, zoals Lula in Brazilië, die in de gevangenis is beland terwijl er tot op heden geen bewijs is dat hij zich schuldig heeft gemaakt aan corruptie.

De andere grote golf betreft het massale vertrek van de Venezolanen die de humanitaire crisis in hun land ontvluchten. Een crisis ontstaan door het embargo van de Verenigde Staten en de koppigheid van een regime om de erfenis van Chavez onhandig toe te passen. De komst van een miljoen Venezolanen in Colombia, honderdduizenden in Peru en Ecuador veroorzaakt grote problemen voor de volksgezondheid. Sommige families komen immers toe met niet-verzorgde, besmettelijke ziekten. De massale toestroom van goedkope werkkrachten in al deze landen waar informele arbeid welig tiert, speelt in de kaart van de werkgevers – die hen aanwerven aan de helft van het plaatselijke loon – en

is een bittere pil voor de werknemers die in de werkloosheid terechtkomen. Dit wakkert de vreemdelingenhaat aan. Het vakbondswerk is er zeer moeilijk, maar meer dan ooit noodzakelijk.

Andere karavanen van duizenden migranten zijn vertrokken uit Honduras, El Salvador en Guatemala, en hebben veel kilometers afgelegd om de Verenigde Staten te bereiken. Ze vertrekken uit hun land wegens de armoede, maar meer nog wegens het geweld.

Rechts en de kerk

De rechterzijde speelt in op de angst voor een linkse dictatuur en de crisis in Venezuela, op de angst voor de vreemdeling, ... De macht van de rijke evangelische kerken neemt bovendien steeds meer toe: tv-zenders, radiozenders, reclame, werving op straat, ... De rechtse presidenten aan de macht en de werkgevers wrijven zich in de handen om de flexibilisering van de arbeidsovereenkomsten (als ze al bestaan), van de uurroosters en de verslechterde arbeidsvoorwaarden, de beknotte rechten van de werknemers, de afgebouwde of geprivatiseerde openbare diensten (onderwijs, gezondheid, drinkwater) en beschouwen de vakbonden als hinderpalen voor de economie. Vakbondsmensen krijgen gevangenisstraffen indien ze eisen formuleren, protesteren of staken. Het stakingsrecht wordt zowat overal in vraag gesteld en protest wordt gecriminaliseerd.

Cuba en Nicaragua

Dit zijn de enige landen die ontsnappen aan dit beeld. Toch is niet alles er rooskleurig. Cuba heeft immers te kampen met een gebrek aan bevoorrading van goederen en allerlei materiaal en met verplaatsingsmoeilijkheden. Een vakbondsactiviteit organiseren en afgevaardigden bezoeken, blijken soms bijzonder moeilijk te zijn. Het autopark is oud en vergt constante herstellingen met wisselstukken die uitgevonden moeten worden, want ze zijn niet beschikbaar wegens de blokkade. In Cuba is er een eenheidspartij en één vakbondscentrale. De sectorale vakbonden hebben weinig ervaring met collectieve onderhandelingen, want tot voor kort waren er geen bazen. Vandaag is er een gemengde industriële arbeidsmarkt met staats- en niet-staatssectoren. De vakbonden leren onderhandelen en wij helpen hen daarbij.

In Nicaragua wordt de regering van Daniel Ortega steeds autoritairder, waarbij zelfs journalisten en protesteerdere in de gevangenis worden gezet. Er zijn verschillende vakbonden en de sandinistische centrale steunt en bejubelt de regering. Dit maakt de situatie voor de CSA zeer ingewikkeld. CSA neemt geen standpunt in voor de pro-sandinistische vakbonden noch voor de anti-sandinistische vakbonden, en evenmin voor diegene die het kaf van het koren proberen te scheiden, en bevindt zich hierdoor in een 'no man's land'.

Forums en congressen

Het 'jongerenproject' van de CSA gaat traag maar zeker vooruit. Er zijn al 60 jongeren opgeleid en klaar om leidersmandaten op te nemen. In de 13 organisaties waarmee de CSA samenwerkt (3 van de 6 projectlanden: Dominicaanse Republiek, Ecuador en El Salvador) is de helft van de 'jonge' verantwoordelijken vrouw.

Team ISVI

Rafael LAMAS	Afgevaardigd bestuurder
Leticia BERESI	Coördinatrice
Laurent ATSOU	Projectbeheerder Noordluik
Tinny BOON	Assistent boekhoudster
Frederik CAPPELLE	Projectbeheerder Indonesië – Côte d'Ivoire – M&E
Els DECOCK	Administratief medewerkster
Yolanda LAMAS	Projectbeheerster Colombia – Cuba – Peru – Continent Latijns-Amerika & Caraïben
Vera VAN NUFFELEN	Projectbeheerster Kenia – Rwanda
Françoise VERMEERSCH	Projectbeheerster Benin – DR Congo – Continent Afrika

Instanties van het ISVI

De raad van Bestuur

Voorzitter	Robert VERTENUEIL
Afgevaardigd bestuurder	Rafael LAMAS
Secretaris-penningmeester	Kristel DEBACKER
Bestuurders	Miranda ULENS
	Raf DE WEERDT
	Jean-François TAMELLINI
	Christine BARTHOLOMI
	Thierry BODSON
	Estelle CEULEMANS
	Caroline COPERS
	Jean-Marie DE BAENE

De Algemene Vergadering

Christine BARTHOLOMI	Silvie MARIËN
Thierry BODSON	Michel MEYER
Estelle CEULEMANS	Frank MOREELS
Caroline COPERS	Chris RENIERS
Tangui CORNU	Jean-François TAMELLINI
Jean-Marie DE BAENE	Hillal SOR
Erwin DE DEYN	Miranda ULENS
Raf DE WEERDT	Dirk VAN DE POEL
Kristel DEBACKER	Werner VAN HEETVELDE
Myriam DELMEE	Robert VERTENUEIL
Koen VAN BRABANDT	Maurizio VITULLO
Rafael LAMAS	
Marc LENDERS	
Marc LORIDAN	

ABVV-FGTB**Ensemble, on est plus forts
Samen sterk****IFSI-ISVI** asbl-vzw**Coopération syndicale internationale
Internationale syndicale samenwerking**

Hoogstraat 42, 1000 Brussel
02 289 08 56 | info@ifsi-isvi.be
www.ifsi-isvi.be

ACOD**ABVV Openbare Diensten
Samen sterk****METALLOS MWB****FGTB-ABVV**

BBTK-SETCa
ABVV-FGTB

ABVV BTB
Samen sterk

**ABVV
Horval**

FGTB
Wallonne

ABVV**Algemene Centrale
Samen sterk****FGTB-ABVV****Bruxelles-Brussel****ABVV****Samen sterk****Vlaams ABVV****Belgium**

partner in development

**Wallonie - Bruxelles
International.be**